

Úterý 6. srpna 1996

DNEŠNÍ PROGRAM

Jiráskovo divadlo v 14 hodin
Panna a netvor - Na Peróně Praha
Malý sál JD v 15.30
Alenka před zrcadlom - Polienko Bánovce n. Bebr.
Jiráskovo divadlo v 16.30 hodin
Panna a netvor - Na Peróně Praha
Malý sál JD v 17 hodin
Alenka před zrcadlom - Bánovce n. Bebr.
Husův sbor v 18 hodin
Komorní koncert: W. A. Mozart
Malý sál JD v 18.30 hodin
Alenka před zrcadlom - Bánovce n. Bebr.
Schody JD v 19.30 hodin
Vítání souborů
JDO Úpice
Filtre Praha
Jiráskovo divadlo v 20 hodin
Mythus Eloa - JEN TAK Karlovy Vary
Sokolovna v 20 hodin
Weselohra na mostě - Jesličky H. Králové
Dvůr ZŠ v 21.15
Boeing 747 v ohrožení - film
Park Aloise Jiráska v 21.30
Džbán plný lásky - Rotunda Znojmo
Jiráskovo divadlo v 22 hodin
Mythus Eloa - JEN TAK Karlovy Vary
Sokolovna v 22 hodin
Weselohra na mostě - Jesličky H. Králové

ZÍTŘEJŠÍ PROGRAM

Jiráskovo divadlo v 16 hodin
Jedno jaro v Paříži - JDO Úpice
Sokolovna v 17 hodin
Jiří Polehňa: **Byl jednou jeden**
Loutkové divadlo Poli H. Králové
Husův sbor v 18 hodin
Koncert pěveckého sboru: Petr Eben
Schody JD v 18.45 hodin
Vítání souborů
C-Dance Ústí n. O.
DS Pro100r Brno
D-Důlna Studio Dům Brno
Jiráskovo divadlo v 20 hodin
Jedno jaro v Paříži - JDO Úpice
Sokolovna ve 20 hodin
Jiří Polehňa: **Byl jednou jeden**
Loutkové divadlo Pole H. Králové
Dvůr ZŠ v 21.15
Zemřít pro - film
Park AJ v 23 hodin
Konžert - Divadlo Klauniky Brno

5 Jiráskův Hronov v polovině

66. ročník Jiráskova Hronova se v plné síle rozjel. Soubory přijíždějí, v divadlech se hraje, v dílnách pracuje, na rozborových seminářích diskutuje. Je čas k prvním zobecňujícím úvahám, polemikám, vývodům: Co je Jiráskův Hronov, jaký je a čím by měl být. Tyto nikdy nekončící diskuse musí proběhnout, nechce-li festival zplanět, zformálnět, zaniknout.

Po prvních dnech lze jednoznačně konstatovat: amatérské i ochotnické divadlo žije, je o ně zájem, je o čem přemýšlet a psát, je co navštěvovat. Je patrné jeho rozdělení na několik proudů - divadlo ochotnické, dělané mimo profesi jeho tvůrců, divadlo víceméně spolkové, kde podstatným rysem je jeho sociální charakter, podstatný pro život určité komunity lidí, většinou z jedné obce či menšího města. Druhý směr je umělecky ambicióznější, zjednodušeně řečeno alternativní. Většinou mladí lidé si skrze něj hledají vyhraněný postoj ke světu, sondují vlastní možnosti a vzájemně konfrontují své schopnosti. A třetí výrazný směr je dětské divadlo - divadlo pro děti a s dětmi. Všechny tyto proudy amatérského divadla jsou v Hronově zastoupeny. Jsou nesouměřitelné.

Podle diváckého ohlasu se však zdá, že mohou vedle sebe existovat, aniž by jeden „žáril“ na druhého, aniž by jeden vytlačoval druhý. Co však - zdá se - zatím festivalu chybí, je jistá vášnivost, zaujetí, snad až revnivost, co se týká kvality děl. Téměř bohorovný klid, se kterým jsou přijímány dříve „nepřípustné“ inscenace, ubírá festivalu na atraktivnosti a - zdá se mi - hrozí, že se z něj stane pouze jakási informativní přehlídka. Možná je to dáno i jeho nesoutěžním charakterem. Není laťka, která by byla určována, diskutována a posléze zpochybňována. Není výrazný názor, se kterým by bylo třeba se konfrontovat, ztotožnit či se s ním přit.

A jsme zase na začátku. Co je Jiráskův Hronov, jaký je a čím by měl být?

Proboha, jenom ať není formální!

Vladimír Hulec

Z představení Hrátky ruských kejkliků

KOMERČNÍ BANKA a.s.

DS MKS Horšovský Týn Aldo de Benedetti: Třicet vteřin lásky

Anekdota o třicetivteřinovém polibku je jednou z celé řady inscenací, jimiž se soubor z Horšovského Týna pokouší objevit tajemství inscenování komedií, zejména pak těch, které můžeme zařadit ke komediím konverzačním. Není to, pravda, zrovna to nejjednodušší poslání. Komédie, v níž se humor opírá o slovo, předpokládá nejen umění s tímto slovem zacházet, musíme umět slovem jednat, přesně časovat a vypíchnout pointu, musíme umět dialogem šumět jako perlivé víno, abychom vzápětí uplatnili pauzu. Dále, a ne v neposlední řadě, bychom měli mít soubor složený z herců, kteří ovládají umění dialogu, kteří si umějí naslouchat, reagovat na sebe, kteří jsou hereckými osobnostmi. Zkrátka, dělat komedie je těžké, dělat komedie konverzační je snad ještě těžší. (A nejen v podmínkách amatérských.)

Inszenaci souboru z Horšovského Týna znám. Na přehlídce ve Vysokém nad Jizerou sklídila zasloužený ohlas. Dnes, po jejím shlédnutí v Jiráskově divadle (začátek v 18.00 hodin), mě napadá spousta otázek. Například o kontextu, v němž se na Jiráskově Hronově nachází, například o tom, jak jinak zkušení herci v tomto typu komedií prohrávají svůj zápas s prostorem - jak je to divadlo na ně velké, o tom, jak fakt neadekvátní odezvy vůči té očekávané dokáže nabourat temporytmus, a jak následkem trémy

a možná toho všeho ostatního dokonce herce přivede k neúměrnému množství přereků, nesrozumitelnosti a nepřesností.

Ke cti herců z Horšovského Týna musím však podotknout, že všechno tohle soubor dokázal z velké části ve druhé polovině představení napravit. Přesnější pointování, přesnější naplňování situací přineslo své ovoce.

TŘICET VTEŘIN LÁSKY není možná nejdělnějším textem, asi by se daly najít lepší, nicméně na cestě k odkrývání tajemství inscenování konverzačních komedií byl pro soubor potřebným pokusem, bylo učiněno dost kroků, teď zbývá ujit ještě pěkných pár kilometrů. Kateřina Fixová

DS MKS Horšovský Týn Aldo de Benedetti: Třicet vteřin lásky

Správná dramaturgie divadla musí počítat s repertoárem pestrým, jak se říká sestaveným podle správného dietetického klíče. Když je v repertoáru moc výživy, člověk chradne na monotónnost, když je repertoár až příliš pestrý, začne se mu nedostávat základní síly. Proto se pochopitelně uvádějí i na českých jevištích autoři, kteří přinášejí příslib příjemné zábavy lehce načrtnuté situace, psychologicky nekomplikované postavy, chvílemi vtipný dialog, vděčné role a obvykle jednu dekoraci, kterou lze složit v případě zájezdu do osobního auta. Aldo de Benedetti je autor, který důsledně vyhovuje těmto požadavkům, píše lehkým perem a příběhu umí dát dobrou konfektní fázónu. Přesto znám dost autorů, kteří v tomto bulvárním repertoáru dosahují bohatší charakte-

ry, vytvářejí komplikovanější, zajímavější situace, jiskřivější dialog a nezbytně hlubší myšlenku. Nestavím tedy otázku zda bulvár ano či ne, ale kam a na jakou úroveň až jít.

Hrát dobrou konverzační komedii není tak jednoduché, jak se na první pohled může zdát. Vyžaduje to hereckou suverenitu, smysl pro komediální temporytmus, nadsázku, přesnou pointu a vědomí, že největší úspěch mají obvykle repliky říkané jakoby mimochodem. Postavy musí hledat své vnitřní přízpůsobení průběžně, jednájí slovem, kdy myslí během konverzace, ne uprostřed vět, dialog se stává samozřejmým šermem mezi postavami.

Svým způsobem oceňuju odvahu tohoto souboru realizovat tento zámer, protože hrát konverzační komedii není jednoduché ani pro zkušené herce, pokud nemají s tímto žánrem dlouholeté zkušenosti.

Inszenace se rozvíjí trošku popisně, základní situace - podezření z nevěry dostatečně nemobilizuje postavy k aktivnímu jednání, není tou komediální rozbuškou, proto si postavy spíše vyměňují názory, reagují tak jako někdy hráči na fotbale. Všichni běhají tam, kde je míč, v tomto případě všichni bez osobního rozhodování a zaujímání vlastního stanoviska poslouchají toho, kdo mluví. Diváci reagují více než na rozehraní komediální situace na vtipné repliky, postavy jsou zobrazeny s jednoduchou charakteristikou: Václav Kuneš jako Césare je profesorsky staroměstsky deklamativní, Giovanna Miloslavy Baxové dobromyslně pasivní, tetička Eleonora Hany Žákové staropanensky potrhá, Tullio Miloslava Elgra bezradně

nemotorný, Grázia Vlasty Langové spontánní, proměnlivá, komediálně temperamentní, Pietro Jana Lengála velmi kultivovaný s trošku příliš skrývaným smyslem pro humor, Ferriny Jana Nováka sošně ušlechtilý, Rosina Gabriely Vaškové průběžně posupně reagující, skeptická v každé situaci.

Prostorové řešení souboru příliš nepomáhá, často působí náhodně a nahodile, někdy snad i proti smyslu situace (závěr, kdy postavy sedí v řadě jako v kině a klíčovou postavu režiséra uposadí za ně, takže se všichni musí nešikovně otáčet a vzájemně se posunky domlouvat).

A přece občas výrazně zajiskří, zvláště kdy je na jevišti méně lidí, především ve druhém jednání v dialogu Grázia a Pietra, kdy díky spontánnosti a proměnlivosti představitelky této postavy se více blíží ke zvolenému žánru.

Možná je dobré zvolit podobnou komedii. Je to škola hereckého řemesla a snad přivede do divadla více lidí. Ale možná by úspěch byl větší, kdyby si soubor uvědomil úskalí zvoleného žánru a na inscenaci dále pracoval.

František Laurin

ŠELMY KROUŽÍ KOLEM PAVILONU č. 6

Neúcta k životu je stará ruská vesta, v našem století známá jako mlyněk na maso, neboť lidí je moc a zbraní málo. O této neúctě a o samotě vypráví inscenace Divadla JESLIČKY. Josef Tejkl dramatisoval známou povídku A. P. Čechova, a především ji inscenoval v duchu Stanislavského, neboť jak sám praví, teprve na semináři v Moskvě mu oproti „zkreslenějšímu“ výkladu byl tento typ divadelnosti otevřen. Možná ale bude úplně stačit, když budeme hovořit o schopnosti stvořit na jevišti onen zásadní, ale těžký moment existence bytí, a následně sdělení o tomto bytí, o výstavbě vztahů. Inszenaci vidím po třetí, a tak nemohu na 100% říci jaká byla ta dnešní, neboť vjem z ní se mi skládá. Oproti poslednímu zážitku však konstatuji, že epická rovina byla čitelnější, a naturalismus fámulů stažen, takže netrčí a neporušují - aspoň pro mne - sdělení. Na prvním místě je nutné zmínit se o scéně, která je funkční, atmosférovatrná, dává svou členitostí prostor k významovému jednání, což myslím především tím, že klade interpretům do cesty překážky (ano, ještě by se dala využít více), a zároveň odkazuje svým obrazem na stav duše. Hraje se především o samotě, do níž jsou lidé uvrhováni, a o ještě hlubší a tragičtější samotě, do níž člověk uvrhuje sebe pokud je pasivní, pokud nechce vidět či nevidí. Vlna a trest jdou ruku v ruce a zamýšlet se nad tím, že je zde pouze trest a ne náprava, je pak nabídnuto nám, kteří se na inscenaci díváme. Dále je nutno mluvit o třech ro-

Z představení Třicet vteřin lásky

Pravda je v těle

Dílka KPR: Kurs praktické režie

Vedoucími dílny jsou Daniela Fischerová a Kateřina Fixová. Z názvu kursu se však dovíte málo. Víc vám napoví jméno vedoucích. Osobností, kvůli níž se tato dílna v Hronově objevila již potřetí, je jednoznačně dramatička, spisovatelka, všestranná intelektuálka Daniela Fischerová. Když jsem se jí ptal na název kursu, s lišáckým úsměvem sobě vlastním a očima skrytými za kulatými obroučkami mi odpověděla: „Vy to dobře víte, vždyť jste na něm předloni byl, - O neverbální komunikaci: o mimice, o gestech, o vnímání vzdáleností mezi lidmi, o doteku, o dechu.“ Snem Danieley Fischerové je, aby šlo o skutečnou dílnu, aby vznikla pracovní atmosféra a nejednalo se o pouhé monology a přednášky na dané téma. To by se však semináře mohlo účastnit maximálně patnáct lidí. Ideální by bylo dvanáct. Zájem je však obrovský - letos je v dílně dvacet pět účastníků a nebyť omezenosti sálu, bylo by jich ještě víc. Smysl dílny je jediný: Poznej sám sebe. „Není lepší cíl“, říká Daniela Fischerová. „Je to krásné pokoukání, účastnit se těchto dílen, strašně mě to baví a fascinuje. Možná i proto sem jezdím. Deset dní je totiž pro mne strašně moc a vždycky si říkám, že tolik volného času nemám. A pak stejně přijedu.“ To, co se účastníci dílny dovědí, je vlastně tak trochu černá a bílá magie. Naučí se ovládat sebe, vnímat významy neverbálního chování, pracovat s nimi, cítit je. I proto se dílny účastňuje velké spektrum lidí, jak věkové tak profesní. Jsou tu nejen budoucí herci a režiséři, ale i učitelé, lékaři, manažéři či prostě jen lidé, kteří chtějí „poznat sami sebe“. Jak pak s nabytými znalostmi naloží, záleží jen na nich. Dílnu nelze absolvovat dvakrát. „Jsou tam věci, které je třeba začínat od začátku, vždy se opakují, a ti, kteří by je znali, by rušili.“

A co konkrétně se v kursu probírá? Například umění rezonance - zrcadlení. Účastníci mají za úkol imitovat chování a stavy druhého člověka - směř se spolu s ním, pít, pláči. Podle archetypálního kódu vstřícného chování: Směj se se smějícími, plač s plačícími. Ale nedělej to na sto či víc procent, pak zesměšňuješ a tvůj záměr se obrátí v protiklad. „Je to kumšt“, říká paní Fischerová. „Slova jsou jen úzká linie lidského vnímání. Většina vjemů, které nás ovlivňují - a to jak na divadle, tak v životě - je neverbálního charakteru,“ a kreslí mi na papír úsečku značící text /verbální stránku/ divadelní hry a kolem ní vytváří kruh (to, co je neverbální - herec, výprava, prostor, dech, gesto...) znamenající inscenaci. „Chápete?“ dodává. „A právě to je obsahem mých seminářů.“ Fischerová přednášela tuto disciplínu tři roky na DAMU, dnes totéž přednáší na soukromé herecké škole paní Kmochové. Během našeho setkání mi vyprávěla spoustu příběhů, pohádek a přísloví, které jednotlivá témata nonverbální komunikace, této vědní poddisciplíny psychologie, osvětlují. Jsou nedílnou součástí jejich přednášek, které jsou - jak mohu z vlastní zkušenosti potvrdit - magické. A poučení na závěr? Pravda je v těle. Sřez se lidí, kterým se při smích netřeše břicho (staré čínské přísloví).

Danieli Fischerové jsme se na závěr zeptali:

Co pro vás Hronov znamená a proč jste sem již potřetí přijela?

Jak už jsem řekla, najít čas přijet, je pro mne velmi těžké. Kdo se živí na volné noze, ví, jak je to dnes těžké. Když už tu ale jsem, jsem tu opravdu ráda. Užívám si to tady cele. Jsem naivní vděčný divák, který chodí na všechna představení a je spokojen. Proto taky odmítám psát recenze. Neuvažuju v dimenzích kritika.

Jaký je váš názor na amatérské divadlo?

Já mám s amatéry dobré zkušenosti, mám je ráda. Před rokem 89 mě ochotníci často hráli a některé inscenace byly přesně takové, jaké mají inscenace mých her podle mne být. Ráda například vzpomínám na Princeznu T ochotníků z Mnichova Hradiště. Hlavní roli hrála poštačka, klauna hospodský a podobně. Bylo to krásné.

Jak vidíte vývoj Jiráskova Hronova od začátku 90. let?

Věková hranice účastníků - jak diváků tak hereckých souborů - jde dolů. I když sama již směřuji spíš k hranici seniorského divadla, je mi to příjemné.

Co nového chystáte ve své spisovatelské a dramatické tvorbě?

Na podzim mi u vydavatele Pluháčka vyjde knížka drobníček z mého spisovatelského deníčku nazvaná Přísudek je v této větě podmět. Úryvky jste již mohli číst v Literárních novinách. Pro televizi chystám povídkový triptych a samozřejmě nezapomínám ani na rozhlas a divadlo. Zvláště divadlo je však - jak tady všichni vědí - chudé, takže si na ně musím nejdřív vydělat.

Vladimír Hulec

Tak tedy večer monologů

Diváká čeká soustředěné vnímání jednoho lidského tvora, jednoho statečného herce. Bude na jevišti sám, bez jakékoli pomoci, musí sám udržet hlediště v pozornosti, musí mu sám přinést pravdivý lidský prožitek, na který divák čeká jako na zápasníky v ringu. Očekávání bylo vzrušující, malý sál Jiráskova divadla se naplnil, herci se střídali, ale nakonec v hledišti nebyli všichni, kteří tam byli na začátku. Zamýšlím se nad tím, proč? Proč divák rozhodl upřímně a dojatě tleskat pouze jedné herečce. I pro mne tou, která mi přinesla citový zážitek, strhla mě s sebou do svého problému, přinesla mně požitky z krásné češtiny, byla paní Ludmila Čápková v monologu Čapkovy matky. Tato matka měla vřelý cit, měla ho v hlase, šel ze srdce, ze smyslu, myšlenky plynule navazovaly, hovořila se sebou, se svými drahými, zpovídala se, bylo to docela obyčejné, ale té paní člověk věřil. Měla tu pravou míru. Nebylo v celém monologu nic, co by člověka vyrušilo nepravdou, přeháněním, předváděním. V ostatních monologech už se našly ty chyby, které člověka vyruší svou špatnou mírou pravdy, to hlavně, předváděním sebe, malým kontaktem s publikem, tím napětím, které musí vzniknout a udržet se mezi divákem a hercem. Troufnout si na monolog je zkouška pravosti herce. Je to krásné vyjít sám do světla, přinutit svou hrou diváky k tomu, aby byli hercům partnery, a za chvíli, po dobu co trvá monolog, vytvořit trvalý zážitek a všechny ostatní pozitivní hodnoty.

Michaela Bendová - Kudrnáčová

P.S. Tento text vypadl ze včerejšího vydání. Proto jej otiskujeme dnes. Čtenářům i paní Bendové - Kudrnáčové se omlouváme.

Divadlo hrané dětmi II.

Prekvapilo mě, že je ve Zpravodaji jen jedna recenze na představení dětských souborů, které jsme měli možnost vidět. Protože jsme o nich v semináři poměrně dlouho diskutovali, přidám naši trošku do mlýna.

Představení dětí z Ostrova jsme si pojmenovali, jako představení děvčátek a představení hochů. Divadlo ze Zlivu pak jako představení normálních dětí.

Děvčátka:

Ilustrace ničeho. Děvčátka se pohybovala v přesném rytmu jako stroječky, člověk měl někdy pocit, že si snad i počítají kroky. Štrnza se strnulým úsměvem a pohledy přes diváky působily někdy až hrůzostrašně. Snaha vytvořit citovou vazbu vyšla na plano. Celé to dělalo dojem perfektně nacvičeného, ale nenaplňného předvádění.

Hoši:

Viz. výše - přes všechn bouřlivý ohlas v sále. Toto představení je o to nebezpečnější, že se tváří jako spontánní hra správných kluků. Je to nacvičená show se vším všudy, ale není to divadlo. Závěr, s děkovačkou zakončenou písní, nám dává za pravdu.

Normální děti:

Přirozený a přitom kultivovaný dětský projev. Divadlo. Viditelné a pocíitelné zaujetí hrou. Vystavený příběh s pointou, kde jsme trochu zaváhali, jestli má pro děti stejný význam jako pro nás. Také nás poněkud překvapil syntetizátor.

Za sebe si ještě dovolím malou doušku. Nelíbí se mi manipulace. Ale když už musí být, tak ať je přiznaná. Ať se řekne, chci abys to udělal přesně takhle a takhle, protože vím, že to bude hezké a bude to fungovat. Ale ať se probíhá neříká, že je to tvůrčí práce dětí. Dělat divadlo s dětmi znamená opatrně je vést, hodně s nimi mluvit, ještě víc je poslouchat a hrozně moc toho s nimi společně prožít.

Se vši úctou k těm, kteří to dělají, a se speciálním poděkováním Mírkovi Slavíkovi.
Za seminář „W“ Daniela Weissová

JIRÁSKŮV HRONOV je přehlídka s jedinečným repertoárem i atmosférou

Mezi zahraničními hosty JH se včera objevil i ruský režisér a divadelní pedagog Jurij Vasiljev: Kromě svého základního působiště na Akademii divadelního umění v Sankt Petersburgu pracuje se studenty divadelních učilišť v několika německých městech a koncem osmdesátých let přednášel i na pražské DAMU. V posledních letech připravuje představení pouze se svými studenty a také do Hronova přivezl dvě z nich: montáž čechovovských monologů Kdybychom věděli, kdybychom věděli v nastudování svých německých studentů a Hrátky ruských kejklřů, interpretované studenty ze Sankt Petersburgu. Přítomnost Jurije Vasiljeva jsme využili k tomu, abychom se něco dověděli o současném ruském divadle, a zajímaly nás samozřejmě i jeho dojmy z Jiráskova Hronova.

Jak se v Rusku nyní vede amatérskému divadlu?

Na počátku devadesátých let prodělalo krizi. Zavíraly se z ekonomických příčin Domy kultury a soubory ztratily střechu nad hlavou i finanční oporu. Ale to už je minulost, po roce 1991 začaly soubory opět vznikat a dnes pracuje např. v Sankt Petersburgu okolo pětadvaceti dobře zavedených divadelních skupin.

Amatérští divadelníci působí ve městech i na venkově?

Především ve městech. Na vesnicích jen ojediněle, snad by se daly přirovnat k tomu, čemu se u vás říká sousedské divadlo, občas nastudují představení, zahrají ho a skončí.

Kde získávají amatérská divadla ekonomické prostředky pro svou práci?

V Rusku existuje velmi mnoho souborů poloprofesionálních: Jejich členové mají občanská povolání a ve volném čase a po večerech se zabývají divadlem. To znamená že je divadlo neživí a na jeho provoz si vydělávají zčásti na vstupném, mnohé si udělají sami, a podporují je sponzoři. Je zajímavé, že na statut divadel poloprofesionálních přecházejí v Rusku i některé dříve profesionální soubory, protože se takto cítí svobodnější. Některé se zase po nějaké době vracejí k plně profesionálnímu provozu. Například mezi lety 1958 - 91 existovalo více než sedmdesát poloprofesionálních souborů, z jejichž středu pak vyšlo několik nových profesionálních divadel.

Je v současném Rusku obtížné hledat sponzory, kteří by podpořili právě divadlo?

Domnívám se, že je to snazší než v České republice, tady se myslím dává víc na sport. Snad je divadlo v Rusku ve větší vážnosti. Jako sponzoři působí jednak velké závody, které vydržely ekonomickou krizi, dále nové prosperující soukromé firmy, a pak „dobří strýčkové“, kteří mají mnoho peněz. I moji studenti pracují s pomocí sponzoringu. Když přijímáme nové posluchače, ptávám se, co dělají rodiče. Štědře nás například sponzoroval po dobu studií svého syna ředitel závodů na výrobu eskalátorů do metra. Když synek dostudoval, příspěvky ustaly. Skupina studentů, kteří hráli tady v Hronově, neohlášena navštívila jednu soukromou továrnu, zahráli tam a zazpívali, a majitel jim zaplatil veškeré výlohy na pořízení kostýmů.

Budete se i v budoucnu pohybovat mezi divadelními školami v Rusku a v Německu?

Jistě, mám mnoho plánů, mnoho zajímavých projektů se už připravuje. A nejen mezi Němci a Rusy, ale máme například rozpracované rozsáhlé projekty rusko - americké. Jeden vychází z Mejercholdova pojetí Gogolova Revizora, další se bude jmenovat Žalmy, a na polovinu s Američany připravíme v roce 1997 inscenaci podle Bulgakova Mistra a Markétky. Budete se možná divit, ale počítáme s tím, že budeme pracovat i u nás i v USA, finanční problémy nás netrápí.

Jak se vám líbí v Hronově?

Hronov miluju a obdivuju. Je to přehlídka s jedinečnou atmosférou a myslím, že na světě není žádná s ní srovnatelná. Jsem tady už potřetí a mám pocit, že jsem tady doma. Už když jsem Hronov v roce 1993 navštívil poprvé, byl jsem ohromen žánrovým rozsahem repertoáru, i tím, jak celé město divadlem skutečně žije. Letos jsem se zaradoval nad tím, že v divadle vznikla Malá scéna, hrálo se nám na ní moc dobře. Musím také vyslovit velké uznání organizačnímu štábu - nikde na světě jsem nezažil, aby se vzniklé potíže - tady to byl déšť, který znemožnil naše vystoupení v parku - řešily tak rychle a s takovým pochopením. Než jsme vypili kávu, bylo všechno zařízeno. Na celé přehlídce je vidět, že starosta Hronova je srdcem i duší divadelník, že divadlu rozumí a ví, co potřebuje. Přeji Hronovu všechno dobré a těším se nashledanou.

Rozhovor připravila Jaroslava Suchomelová

Napsali nám:

Vážená redakce,

chtěli bychom se připojit k protestu pana Jiřího Valeše, t. č. z Velkého Poříčí, jinak z Prahy - Stodůlek.

I my jsme byli nepříjemně zaskočeni skutečností, že letošní ročník Jiráskova Hronova nebyl zahájen některou ze stále aktuálních her Mistra Aloise Jiráka. Nejsme na tomto festivalu poprvé a za ta léta jsme již leccos viděli a uvykli jsme vysoké inscenační úrovni Mistrových her. Drdovy „Hrátky s čertem“ sice nepostrádaly vkus, vtip a švih, ale budme k sobě upřímní - na zahájení festivalu, jenž nese Jiráskovo jméno, prostě nepatří!

Tak nás napadá, co by tomu řekli Písečtí, kdyby se na Šrámkově Písku neobjevil Fráňa Šrámek?!

S pozdravem „Zlomte vaz!“

Petra Kosová, Plzeň,

Jan Anderle, Plzeň,

Petr Šplíchal, Havlíkův Brod, t. č. Plzeň

K našemu názoru se připojili také Martin Kaplický, Chocẽ a Jakub Schejbal, Praha, t. č. Jindřichův Hradec. Jsou sice na Jiráskově Hronově poprvé, ale to na věci nic nemění.

Jakub Dačický:

Nárek města

Ó, ty město velké
jež s Metuří se snoubíš
Obklopeno houfy zvěře divoké
dnes jen strašlivě úpíš

Ty jsi Jiráskovou kolébku
i hrobem malým, urputným
Odsud začal cestu dalekou
provázenou bojem urputným

Dnes přikopř musíš snášet
od potupných ničemů
Chtějí tě jen k zemi srážet
zbavit tě tvých hrdinů

Dnes nám, Jiráskovým vnukům
jeho odkaz nic už není?
My podstrojujeme pražským supům
jenž znásilňují umění

Jak dlouho budem ještě
takové věci trpět
A divadelní kyselé deště
budou Hronov zkrápět?

Ač svázaný a zmučený
našimi proraďnými soky
Alois bude vzkříšený
i přes naše plky

On kvapí sám se svými voji
aby zničil jejich plémě
Žižku a Věka přivolá k boji
a vypustí nové divadelní sémě

Z představení Pavilon č. 6

vinách, z nichž je příběh doktora Ragina a pacienta Gromova vystavěn. Režie nám nabízí divadelnost bytí a existování dramatických osob, řekněme převtělení do postav. Dále je to rovina epická, ale ne prostá, nýbrž komplikovaná. Vypráví se v osobě první a třetí, občas se změní i čas, epický part se předává, takže chvíli mluví ten, o kom je řeč, chvíli jeho partner, a na cestě do Moskvy se dokonce prolíná dramatický text s epickým, takže vzniká odstup, jisté zcizení a lépe můžeme odečíst, co nám chtějí z jeviště sdělit. Třetí prostředek balancuje na pomezí existování ve smyslu realistického a naturalistického stylizace - jsou to šelmy fámulové. Neméně tak jsme všichni měli možnost vidět, jak se pracuje s pauzou, jak ji lze naplnit významem a smyslem. Drobné připomenutí: Doktor vede filosofický i obyčejný lidský dialog s Gromovem a ze šuplíku

nemocničního stolku stoupá dým, rozplývá se, mizí, je nazachytitelný. Dým je klíčové slovo a obraz, který se vztahuje ke vztahu těchto person. Přes dým je nabídnuto gesto přátelství otevřenou cigártaškou a hraje dramatická pauza. Společný dým, společné porozumění, dokonce souznění, leč chvíle je přerušena příchodem fámulů s jídlem. To, jak s jídlem zacházejí směrem k pacientům, a doktorův vztah - nevztah k dění ruší toto souznění a cigareta vhozená do šlíchty, tedy záměrné zrušení dýmu přátelství, rázem promění nastolený stav. Tedy ne slova, ale jednání, tematizované jednání - podobně se hra otevřít - nese důležité významy. I hudba provozovaná Nikitou stojí za zaznamenání. Tím bych tuto zprávu spíše o stavu duše obecně, než o syrovém a surovém stavu ruských bláznů, přes jehož obraz se k ní dostává

me, přes nějž je nám sdělována, ukončil. Herecké výkony si ponecháme na rozborový seminář.

Vladimír Zajíc

JESLIČKY A JEJICH OPUS MAGNUM

(A. P. Čechov: Pavilon č. 6)

Jesličky jsou jako ozonová díra. Člověk před nimi neuteče. Jsou všude. Jeden podstatný rozdíl tu však přesto je: ozonovou díru nemám rád. Jesličky ano.

Matně si vzpomínám, že jsem se právě tady na Hronově dopustil vloni přání, kdy že se konečně dočkáme od rozvichřeného hradeckého spolku po sérii veskrze vtipných proverbů, etud a ptákovin, „velkého kusu“. Voilá: kus je tu!

A aby věc nebyla zas tak moc jednoduchá, nejde o nic menšího než o úzkostnou, fatálně tragickou historii z carského blázince, přesněji řečeno z Pavilonu č. 6, z něhož není úniku. (Dobře mi tak, koledoval jsem si!)

Hned na počátku musím předeslat, že dramaturzi Josefa Tejklu nepovažuji za nezajímavou, herecké výkony za zanedbatelné a celkové směřování inscenace za nečitelné, ALE...

Jestliže se v krátké programové anonci mluví o „...převězení nádherného tématu literárního do řeči divadelní...“, pak právě otázka oné divadelní řeči je pro mne v tomto případě poněkud problematickou. Mám pocit, že zobrazit zmučenou a zmítanou „ruskou duši“, otázky svobody, vzpoury, samoty i rezignace formou statických dialogů, poněkud povšechného pokukování a chůze potácivé vlivem vodky, je cestou ilustrace, nikoliv o b r a z u. Toho, co mi inscenace nabídne „navíc“, čím se můj zážitek z této látky bude výrazně lišit od zážitku čtenářského či posluchačského a stane se zážitkem d i v á c k ý m není, k mé velké lítosti, příliš mnoho. Aby mi bylo dobře rozuměno, nehovořím o lunaparku atrakcí, mám na mysli specifické uchopení, vrstvu, která vzklenu nad textem nabídne mi nečekané výhledy do krajiny zdánlivě známé. Ne, že by byl hradecký opus těchto okamžiků zcela prost, například střihové řešení Raginovy osudné cesty do Moskvy, Petrohradu a Varšavy prostředky zcela minimalistickými vytváří o b r a z, vzbuzuje napětí a očekávání. Také některé okamžiky v koncentrovaném výkonu Jana Dvořáka byly této kvality. Na téměř půldruháhodinovou inscenaci je to však, obávám se, poněkud málo.

V každém případě jsem po této zkušenosti ještě více zvědav na jesličkovského Klicperu a další směřování této „ozonové scény“.

R. Lipus

Hrátky ruských kejklířů

Hrátky ruských kejklířů jsme měli zažít pod širým nebem. To nebe však hrozilo deštěm, a tak bylo čerstvé povětří vyměněno velmi nečerstvými podmínkami malého sálku Jiráskova divadla. Řekněme rovnou, že na úkor zážitku. Kejklířství je jev mezinárodní, je živeno humorem, parodií, potřebou předvést příběhy i sebe, improvizací. Také svobodou. Mezinárodní je i ve svých zdrojích: comedia dell'arte si tu podává ruce s ruským folklórem sledována Hansem Wurstem. Jednoduchý příběh spíná volnými konturami strukturu volně poskládaných jednotlivých situací, z nichž některé by bylo jisté možno vymout, jiné zařadit. Kvalita divadelního zážitku je dána právě povedeností těchto částíček. Celek je bezpečně držen stylizací jevištních prostředků-jazyka, gesta, výtvarna. Je zřejmé, že takhle budovaná struktura může jen stěží udržet vždy stejnou kvalitu. Některéatomy té skládacky jsou skvostné, jiné zapomenutelné. Ostatně vždyť jde o pouliční divadlo, které počítá s tím, že divákova pozornost bude rozptylována. K těm pro mě nejzajímavějším chvílím byly situace s pokusem o první polibek nebo souboj v druhé polovině. Herci cítí stavbu dramatické situace, dovolí si v ní improvizovat, pohrávat si s napětím a očekáváním. Jsou dobře technicky vybavení a suverénní. Možná to bylo ono nepatřičné prostředí, jež způsobilo, že jsem měl dojem ztráty rytmu v závěrečné části, jakéhosi zbytečného nastavování délky. Na ulici bych si v takové chvíli došel pro pivo do kelímku, ale co můžete v tom sálku...

František Zborník

HRÁTKY RUSKÝCH KEJKLÍŘŮ

Loutkáři aneb co jsem řekla

Především se mnou dělal Vláďa Hulec rozhovor o semináři a tak vůbec. Bylo to mezi představeními a já měla hlad, inu jako herec. Sedli jsme si do občerstvení „Za školou“ a já, sytý svůj žaludek, odpovídala na Vláďovy otázky. Zřejmě jsem měla často plnou pusku a Vláďa mi nerozuměl. Proto si dovoluji zabrat ve zpravodaji místo ještě jednou a říci, co jsem řekla.

Opravdu mám pocit, že se loutkáři chovají na jevišti jinak. Ta jinakost spočívá právě v tom, že sebe, jako personu, na jevišti **nevidí**. Vidí především loutku, scénu, situaci, vztahy a vazby, a pak teprve sebe. A to je myslím ten zásadní rozdíl mezi loutkovým divadlem a činohrou. Činoherec vidí především sebe (svou postavu) a pak to ostatní.

Chrudim a Hronov nelze srovnávat. Proto nemůžu říci, že je to tu lepší. Jen se mi líbí, že je tu tolik mladých lidí - vrstevníků. Proto je asi Hronov, jako dílna, tak živý a pracovní a večery tak příjemné. Chrudim je věkově rozmanitější a už se tam tolik nezpívá, ale nese v sobě něco, co mám ráda a pro co tam budu jezdit.

Naše první představení bylo opravdu poznamenáno nervozitou (do sálu jsme se dostali až ve 13.00), ale obě další mám za zdařilá.

Omlouvám se ještě jednou za zabránění místa, ale pro mě je to zásadní věc. A Vláďovi slibuji, že už mu nikdy nebudu odpovídat s plnou pusou.

Daniela Weissová

Z knihovničky IPOS-ARTAMA

Vlastimil Fišar

Přednes prózy

Studie byla odměněna 1. cenou v literární soutěži Šrámkovy Sobotky 75. Publikace byla vydána v reedici k Wolkovu Prostějovu 1994. Jediná publikace, která nabízí možnosti přípravy prozaického textu k interpretaci v celé šíři možností. Doplněno ukázkami a tím i možnostmi konkrétního příkladu např. různých škrtů v jediném textu, vytvoření koncepce recitačního vystoupení apod.

Doplněno o životopis člověka a umělce Vlastimila Fišara a dějinami přednášeců a čtenců prózy (např. K. Högera).

Knížku si můžete zakoupit za 15,- Kč ve stánku před divadlem. O dalších publikacích vás budeme průběžně informovat.

Klub režisérů zve

Klub režisérů SČDO na letošním JH se ve svém semináři zabývá „režijní přípravou a zpracováním režijní knihy“. Modelovou předlohou je hra A. S. Puškina Kamenný most. Akce KR mají pracovní a praktický charakter. Nejinak tomu bylo i na loňském Krakonošově divadelním podzimu, kdy tématem bylo lidové pochůzkové divadlo. Seminář končil předvedením hry O svaté Dorotě.

Na letošní KDP, Národní přehlídku venkovského divadla ve Vysokém n. Jizerou (12. - 19. 10.) připravuje KR SČDO seminář-dílnu „Kramářská píseň“. Jeho závěr bude rovněž končit předvedením toho, co se během dílny připraví.

Akce Klubu režisérů jsou otevřenou záležitostí - rozumí se i pro nečleny SČDO. Zájemci jsou srdečně zváni a mohou využít příležitost přihlásit se osobně tady na JH u Jiřího Hrašeho (lektora semináře) nebo Dušana Zakopala. Najdete je každé dopoledne od 8.30 ve třídě v Hotelové škole.

Dušan Zakopal

F E M A D

je festival a dílna pro děti, která se koná tradičně v Libici nad Cidlinou, letos ve dnech 13. - 15. a 20. - 22. září. Na této tribuně moderního divadelního myšlení, která je zdrojem inspirace a místem hledání umělecké kvality, můžete vidět širokou žánrovou a druhovou paletu inscenací. Festival nabízí možnost seznámení s výsledky práce předních odborníků, kteří se věnují práci s dětmi. Současně je zde možno získat bohaté dramaturgické podněty z méně známých oblastí dramatiky.

Zájemci se mohou Femadu zúčastnit jako seminaristé - tvůrci divadla pro děti, nebo jako pozorovatelé. Uzávěrka přihlášek je 20. srpna. Přihlášky naleznete v dARTAMAnu, který obdržíte v informačním středisku nebo ve foyeru Jiráskova divadla.

Pozvánka na Moravu

V minulých letech probíhal v Hustopečích „Burčákový festival“. Soubory odehrály svá představení na předem určená témata před porotou a vítěz byl odměněn demiozem burčáku. Od loňského roku se uplatnila a osvědčila nová koncepce. Akce dostala název „Burčákové slavnosti“ a součástí jejího programu je staročeský jarmark s ukázkami řemesel, dobová středověká hudba, loutkové divadlo, historický šerm, průvod v dobových kostýmech a představení hustopečského souboru „Povedené artikule aneb Jak Hustopečtí z horenského práva moudří nebyli“. V budoucích ročnících se počítá i s vystoupením dalších souborů, jejichž představení by odpovídala duchu Burčákových slavností. Pokud se s touto atmosférou chcete seznámit už letos, jste zváni na sobotu 5. října do Hustopečí. Přihlášky je třeba odeslat Městskému kulturnímu středisku v Hustopečích, Herbenova 4, PSČ 693 01, nejpozději do 10. září.

EX-ORIOR

EX-ORIOR, a.s.
Husova 223
549 31 Hronov

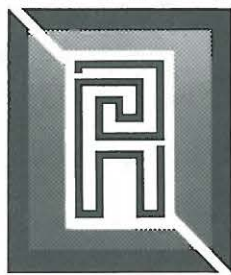
Tel.: 0441/ 48 21 04
Fax: 0441/ 48 21 04

Amatérská divadelní asociace nabízí:

Ada má k dispozici texty následujících divadelních děl, u nichž může zprostředkovat zároveň kontakt s autory: František Fýr: Hra o sudu aneb O tom lidském hemžení, J. Sysel - O. Smrček: Bublina, J. Sysel - O. Smrček: Zrada Adama Erdheima, Petr Hromada: Královské slovo (pohádkové drama), A. P. Čechov: Řád (dramatizace), A. P. Čechov: Diplomát (dramatizace), A. Averčenko: Drama v domě Bukinových (jednoaktovka), J. K. Tyl: Faust Druhý (úprava), J. K. Tyl: Oba šelmy (úprava).

Soubor čtyř audiokazet se zvukovými efekty, ručy, šumy a nejrůznějšími atmosférami, které mohou divadelním souborům pomoci při tvorbě zvukové stránky představení. Soubor kazet obsahuje okolo pěti set zvuků, jeho cena je 280 Kč + poštovné ve výši 30 Kč. Kazety si můžete objednat na adrese:
Amatérská divadelní asociace
Žitomířská 41
100 00 Praha 10
Telefonicky na čísle: 02/ 720 958

JIRÁSKOV
H R O N O V

střípky

Z vážných zdravotních důvodů jedné z představitelky hlavních rolí se ve středu nekoná představení Filtré Praha. Náhradní program: Loutkové divadlo POLI Hradec Králové - Jiří Polehňa: Byl jednou jeden (3 pohádky pro malé i větší - Budulíněk, Perníková chaloupka, Červená Karkulka).

Jak jste mohli již v minulém čísle zaznamenat, začal Zpravodaj vycházet v šestistránkové podobě. Nese to s sebou technické problémy i nutnost (a možnost) zapojení více autorů. Vyzýváme vás tedy: Ozvěte se, pište. Své příspěvky nechávejte v Informačním středisku nebo přímo v redakci (přístavek vlevo od Jiráskova divadla).

Včerejší představení režiséra Jurije Vasiljeva Kdybychom věděli, kdybychom věděli vzniklo jako výsledek čtrnáctidenní dílny režiséra v Německu. Nelze je proto počítat mezi „regulérní“ inscenace přehlídky (nahradilo původně avizovanou Vasiljevovu verzi Čechovova Platonova), a proto nenajdete ve Zpravodaji ani jeho recenzi.

Potkali-li jste v ulicích Hronova redaktora Mladé fronty Dnes Zdeňka A. Tichého, jak bezcílně bloumá a cosi nerosrozumitelného mumlá, vysvětlení je prosté. Na zdejší Zdi nářků si přečetl následující vzkaz: „Zdeněčku, nebuď takový a vrať se. Miluji tě.“ O koho jde, milý redaktor neví.

V sobotu se ztratil šedivý váček na krk s cenným obsahem. Kdo jej najde, necht' jej odevzdá do Informačního kanceláře.

Vydává organizační štáb
66, Jiráskova Hronova
Šéfredaktorka:
Jaroslava Suchomelová
Redaktor: Vladimír Hulec
Fotograf: Ivo Mičkal
Technický redaktor:
Marek Zhiho
Tisknou:
Grafické závody Hronov, s. r. o.
Cena: 5 Kč